

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/88/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515205852
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3515205852.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa M., zastúpeného K. proti odporcovi T., o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 29. októbra 2015, č.k. 4C/328/2015-13, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom uložil odporcovi povinnosť prispievať na výživu navrhovateľa sumou vo výške 130 Eur mesačne, ktoré výživné je povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám navrhovateľa, s účinnosťou od 11.06.2015. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 11.06.2015 do 31.10.2015 vo výške 76 Eur uložil odporcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 15 Eur až do zaplatenia, spolu s bežným výživným s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. O trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Konanie v časti zaplatenia výživného v sume 20 Eur od 26.05.2015 zastavil. Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že navrhovateľ je synom odporcu. Rodičia navrhovateľa nežijú v spoločnej domácnosti od decembra 2014, ich manželstvo bolo právoplatne rozvedené rozsudkom, č.k. 5P/210/2014-37 zo dňa 22.06.2015. Odporca na výživu navrhovateľa prispieva bez rozhodnutia súdu sumou 100 Eur mesačne. Rodičia majú ďalšiu vyživovaciu povinnosť k synovi J., ktorý je študentom vysokej školy, a ktorému odporca bez rozhodnutia súdu platí titulom výživného 150 Eur mesačne. J. požiadal súd o určenie výživného odporcovi na sumu 200 Eur, konanie je vedené pod sp. zn. 12C/314//2015 a nie je doposiaľ právoplatne skončené. Navrhovateľ je študentom X. ročníka L.. Denne uhrádza cestovné vo výške 3 Eur z F. do M. hromadnou autobusovou dopravou. Celodennú stravu mu zabezpečuje matka vo forme hotového jedla, prípadne dáva navrhovateľovi sumu 20 Eur na dva dni, z toho si navrhovateľ uhrádza aj cestovné výdaje. Navrhovateľ je v maturitnom ročníku, na stužkovú slávnosť zaplatila od podania návrhu matka navrhovateľa sumu 100 Eur, na slávnostné oblečenie vynaložila sumu 109 Eur. Zvýšené výdavky má navrhovateľ aj so zdravotným stavom, o tom predložila zástupkyňa písomné dôkazy. Matka navrhovateľa pracuje ako učiteľka s priemerným mesačným príjmom vo výške 759 Eur, odporca má príjem zo zamestnaneckého pomeru vo výške 822,70 Eur. Z vykonaného dokazovania okresný súd vyvodil, že je potrebné stanoviť vyživovaciu povinnosť odporcovi súdnym rozhodnutím, napriek tomu, že odporca navrhovateľovi dobrovoľne uhrádza výživné vo výške 100 Eur. Stanoviť povinnosť súdom možno aj v prípade, že rodič neprispieva na výživu svojho dieťaťa dostatočne a takáto situácia nastala aj v danom prípade. Za primerané a zodpovedajúce schopnostiam a možnostiam odporcu súd

považoval výživné vo výške 130 Eur. Vychádzal pritom zo zásady, že životná úroveň detí a rodičov má byť približne rovnaká. Pokiaľ má odporca čistý mesačný príjem vo výške 822,70 Eur a matka navrhovateľa 759 Eur, ich príjmové možnosti nie sú síce výrazne rozdielne, avšak navrhovateľ žije v spoločnej domácnosti s matkou a ďalším dospelým bratom. Navrhovateľ má okrem bežných výdavkov na stravu a oblečenie aj výdaje spojené s dochádzkou do školy, resp. do miesta povinnej praxe navrhovateľa v T.. Matka navrhovateľa uhrádza tiež náklady spojené s bývaním, hygienické potreby a pod., pričom z jej príjmu pripadá na člena domácnosti suma 253 Eur (759 : 3). Odporca má svoj príjem len pre seba a aj po zaplatení výživného na oboch synov (v súčasnosti 130 Eur + 150 Eur) mu zostane suma 542 Eur, ktorá je podstatne vyššia než suma, ktorá pripadá na jedného člena v domácnosti navrhovateľa. Z uvedeného príjmu bude odporca schopný takto určené výživné bez ohrozenia základných životných potrieb uhrádzať. Navyše, sporná zostala medzi účastníkmi otázka ďalšieho príjmu odporcu ako samostatne hospodáriaceho roľníka, prípadne vyučeného elektrikára, keď na preukázanie svojich tvrdení súdu účastníci nepredložili, ani neoznčili žiadne dôkazy. Pokiaľ odporca poukazoval na príjem matky navrhovateľa počas dvoch prázdninových mesiacov, kedy zarobila navyše sumu 1.000 Eur, treba uviesť, že pracovala, aby vylepšila rodinný rozpočet počas obdobia, ktoré bolo určené na regeneráciu jej pracovnej sily. Pokiaľ navrhovateľ žiadal výživné vo výške 150 Eur, vo zvyšnej časti okresný súd návrh zamietol z dôvodu, že odporca má ešte ďalšiu vyživovacia povinnosť k synovi J., vysokoškolákovi, ktorý požiadal súd o určenie výživného odporcovi na sumu 200 Eur, pričom konanie je vedené pod sp. zn. 12C/314//2015 a nie je doposiaľ právoplatne skončené. Odporcovi vznikol určením vyživovacej povinnosti nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 11.06.2015 (od podania návrhu) do 31.10.2015 vo výške 76 Eur a okresný súd umožnil odporcovi tento v zmysle § 160 ods. 1 O.s.p. splácať v pravidelných mesačných splátkach po 15 Eur. Nedoplatok vznikol za 4 mesiace vo výške 30 a za mesiac 6/2015 alikvotná časť nedoplatku za tento mesiac predstavuje za 20 dní sumu 20 Eur. Z výslednej sumy 150 Eur súd odčítal plnenie odporcu navrhovateľovi za služby mobilného operátora v celkovej výške 64 Eur, pričom vychádzal zo zhodného tvrdenia účastníkov, resp. odporcu a zástupkyne navrhovateľa. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 62 a § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 Zákona o rodine, o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie odporca a domáhal sa, aby odvolací súd I. výrok rozsudku súdu prvého stupňa zmenil tak, že mu uloží prispievať na výživu navrhovateľa sumou 100 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám navrhovateľa a III. výrok zruší. Uviedol, že si vyživovacia povinnosť voči navrhovateľovi vo výške 100 Eur mesačne plní dobrovoľne a má za to, že vzhľadom na jeho majetkové pomery a potreby navrhovateľa je táto výška dostačujúca. Podľa jeho názoru, návrh na určenie výživného nevychádza z potrieb navrhovateľa, ale z potrieb jeho matky a je to len ďalšia časť jej pomsty a intríg voči jeho osobe, ktoré sa začali počas Vianoc 2014, kedy ho vyhodila zo spoločnej domácnosti. Uviedol, že matka navrhovateľa je výlučnou vlastníčkou rodinného domu v F., súpisné číslo X, kde žijú i synovia. Uvedenú nehnuteľnosť spoločne zhodnotili a súd sa má preto zaoberať pri porovnávaní majetkových pomerov jeho a matky navrhovateľa tou skutočnosťou, že matka je vlastníčkou nehnuteľností vyššej hodnoty, do ktorej on investoval. Mal za to, že matka navrhovateľa má lepšie majetkové pomery, nemá žiadne pôžičky, ani úver viaznuci na nehnuteľnosti, naopak, jemu sa pomery zmenili, nakoľko musel riešiť svoju bytovú situáciu, požiadať o úver, ktorý mu bol schválený vo výške 20.000 Eur, čím sa jeho výdavky zvýšili o 205 Eur mesačne. Nesúhlasil so záverom súdu, že z príjmu matky vo výške 759 Eur mesačne pripadá na člena domácnosti 253 Eur, nakoľko matka poberá prídavky na obe deti vo výške 47 Eur mesačne, uplatňuje si daňový bonus vo výške 50 Eur ročne, má príjem z výkonu povolania poslankyne Obce F. a z rôznych aktivít počas letných prázdnin, ktorých výšku nevie preukázať, pričom táto priznala príjem vo výške 500 Eur za mesiac júl 2015 a 500 Eur za mesiac august 2015. Mal za to, že nie je preukázané, že by potreby navrhovateľa presahovali sumu 253 Eur + 100 Eur, ktoré od neho dostáva. Náklady navrhovateľa sú cestovné do školy a prax 60 Eur mesačne, strava do 60 Eur mesačne, mobil 10 Eur mesačne, oblečenie a obuv 100 Eur sezónne, vreckové 30 Eur mesačne, výdavky s bývaním 30 Eur mesačne, iné výdavky navrhovateľ nepreukázal. Vytykal súdu prvého stupňa, že neprihliadol na skutočnosť, že popri bežnom výživnom navrhovateľovi poskytol 100 Eur na stužkovú. Ďalej uviedol, že za posudzované obdobie je jeho príjem vo výške 822 Eur mesačne, a to vďaka nadčasom, inak by bol jeho príjem 710 Eur mesačne, pričom z príjmu poukazuje 205 Eur na splátku úveru, 30 Eur na kúrenie, 30 Eur na elektrinu, 150 Eur na výživné na syna J., 100 Eur mesačne na navrhovateľa, cestovné výdavky má 100 Eur mesačne, internet a telefón 25 Eur mesačne, na stravu 60 Eur mesačne, ošatenie maximálne 150 Eur. Uviedol, že iný príjem nemá a ako samostatne hospodáriaci roľník zatiaľ príjem nedosahuje.

Navrhovateľ sa k písomnému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné v napadnutej časti potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Rozsudok okresného súdu nebol účastníkmi napadnutý odvolaním vo výroku, v ktorom bol vo zvyšnej časti návrh zamietnutý a vo výroku, v ktorom bolo konanie v časti o zaplatenie výživného v sume 20 Eur od 26.05.2015 zastavené. V tejto časti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa nepreskúmal, nakoľko v tejto časti nadobudol právoplatnosť (§ 206 O.s.p.).

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine) a plnenie tejto vyživovacej povinnosti trvá dovtedy, kým deti (aj po dosiahnutí plnoletosti) nie sú schopné samostatne sa živiť. Výživou dieťaťa, na ktorú obidvaja rodičia prispievajú, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa, teda nielen zabezpečovanie jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv, atď.), ale aj tých, ktoré sú dôležité pre jeho výchovu a všestranný vývoj (vzdelávanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby a pod.).

O výživnom súd rozhoduje podľa stavu zistenom v čase vydania rozhodnutia. Základnými kritériami na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom sú predovšetkým schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine) s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Pri určovaní vyživovacej povinnosti súd prihliada i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a uspokojuje potreby jeho bývania.

Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a pod. Zároveň sú však bezprostredne ovplyvňované reálnymi schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Pokiaľ sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Pri rozhodovaní o výživnom je nevyhnutné uvažovať tiež o potrebách vyskytujúcich sa nepravidelne za dlhšie obdobie, prípadne potreby celkom náhodné, uspokojenie ktorých vyžaduje spravidla vyššie náklady.

Schopnosti a možnosti rodičov má súd zhodnotiť zo všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska ich veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti ich uplatnenie a pod., pričom sa vychádza zo zásady možnosti dosiahnutia príjmu a nie iba z faktického stavu. Majetkové pomery rodičov treba zohľadňovať a posudzovať nielen podľa vykazovaného príjmu, ale aj podľa celkovej hodnoty nadobudnutého majetku (hnuteľných vecí, nehnuteľností, pohľadávok, úspor alebo iných majetkových úžitkov a pod.), resp. podľa ich celkovej životnej úrovne, na ktorej má právo podieľať sa aj dieťa. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy také jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, to znamená, že aj takéto výdavky považuje za príjem rodiča, z ktorého vychádza pri rozhodovaní o výške výživného.

Preskúmaním veci krajský súd zistil, že okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správne právne závery, pričom ani odvolací súd nezistil dôvody na odlišné rozhodnutie vo veci.

Podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd postupoval v danej veci dôsledne podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení, ako i ustálenej súdnej praxe. Z výsledkov vykonaného dokazovania bolo zistené, že navrhovateľ je plnoletým synom odporcu, pripravuje sa formou denného štúdia na svoje budúce povolanie. Odporca prispieva na jeho výživu sumou 100 Eur mesačne, ktorá nie je dostatočná na uspokojovanie odôvodnených potrieb navrhovateľa. Súd prvého stupňa za primerané a zodpovedajúce schopnostiam a možnostiam odporcu považoval výživné vo výške 130 Eur mesačne, ktoré zodpovedá i odôvodneným potrebám navrhovateľa. Vychádzal z priemerného čistého mesačného zárobku navrhovateľa vo výške 822,70 Eur s tým, že príjem matky navrhovateľa je 759 Eur. S matkou navrhovateľ žije v spoločnej domácnosti spolu s dospelým bratom J..

Odvolací súd je toho názoru, že výška výživného pre navrhovateľa zo strany odporcu vo výške 130 Eur mesačne zodpovedá jeho možnostiam, schopnostiam i majetkovým pomerom, predovšetkým jeho priemernému čistému mesačnému príjmu vo výške 822,70 Eur, a to i s prihliadnutím k jeho nevyhnutným nákladom (náklady na bývanie, stravu a pod.) a vyživovacej povinnosti k plnoletému synovi J. vo výške 150 Eur mesačne.

Pokiaľ odporca tvrdil, že výška výživného pre navrhovateľa z jeho strany 100 Eur mesačne je postačujúca, odvolací súd sa s jeho názorom nestotožnil. Navrhovateľ je mladý človek vo veku XX rokov, pripravujúci sa aktívne na svoje budúce povolanie, pričom okrem bežných výdavkov na bývanie, stravu, oblečenie, hygienu má výdaje spojené so štúdiom a dochádzkou do školy v M., resp. do miesta povinnej praxe v T., ďalšie náklady má nesporne na uspokojovanie svojich kultúrnych a spoločenských potrieb obvyklých u každého mladého človeka v jeho veku a pod. Náklady na uspokojovanie jeho potrieb podstatne prevyšujú sumu výživného stanovenú súdom zo strany odporcu, keď len bežné náklady navrhovateľa sám odporca v podanom odvolaní vyčíslil na minimálne 200 Eur mesačne (pričom náklady na stravu a ošatenie boli zo strany odporcu nesporne podhodnotené, neboli zohľadnené žiadne náklady na uspokojovanie kultúrnych a spoločenských potrieb navrhovateľa). Nie je možné spravodlivo požadovať od matky navrhovateľa, aby popri osobnej starostlivosti o navrhovateľa uspokojovala i prevažnú časť jeho odôvodnených nákladov výlučne zo svojho príjmu. Z týchto dôvodov námietka odporcu voči výške súdom stanovenej vyživovacej povinnosti z jeho strany dôvodná nebola.

Pokiaľ odporca namietal nesprávne posúdenie príjmov a majetkových pomerov na strane matky navrhovateľa, odvolací súd zdôrazňuje, že navrhovateľ vyživovaciu povinnosť matky voči nemu žiadnym spôsobom nepochybnil, ani v priebehu konania nebolo žiadnym z účastníkov tvrdené, ani preukazované, že by si matka navrhovateľa svoju vyživovaciu povinnosť voči nemu neplnila. Predmetom tohto súdneho konania je určiť vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľovi zo strany otca (odporcu). Preto bolo v konaní významné posúdiť možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca navrhovateľa (odporcu v tomto súdnom konaní) a odôvodnené potreby navrhovateľa. Spory, vyplývajúce z majetkových vzťahov, resp. vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva odporcu a matky navrhovateľa, sú v danej veci právne bezvýznamné.

K námietke odporcu, že súd prvého stupňa neprihliadol k sume 100 Eur, ktorú navrhovateľovi navyše poskytol na stužkovú slávnosť, odvolací súd dodáva, že z obsahu spisu vyplýva, že uvedené tvrdenie odporcu pred súdom prvého stupňa nielenže nepreukázal, ale ani netvrdil, preto nebolo možné na jeho tvrdenie prihliadnúť ani v odvolacom konaní (§ 120 ods. 4 O.s.p.).

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti - vo výroku o výživnom, vo výroku o nedoplatku na zročnom výživnom, ktorý bol okresným súdom správne ustálený, ako i vo výroku o trovách prvostupňového konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p., a keďže navrhovateľ ako úspešný účastník konania náhradu trov odvolacieho konania nežiadal, táto mu priznaná nebola.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.